

[Marie Antoinette von Lowzow.]

kontraktansættelse, uanset om de virker i rent militært arbejde som f. eks. melde-, signal- eller kampinformationstjeneste. De er i de fleste tilfælde dårligere lønnet og meget mere usikkert placeret end det tilsvarende militære mandlige personel med lignende arbejde.

I den kommende personellov vil der kunne åbnes mulighed for kvinders ansættelse som militært personel, og jeg håber, at den højtærede forsvarsminister vil gå ind for at gøre det. I så fald vil jeg gerne henlede den højtærede ministers opmærksomhed på, at det vil være meget vigtigt for en tilstrækkelig rekruttering af kvalificeret kvindeligt personel, at dette kvindelige personel ikke alene bliver lønmæssigt ligestillet med tilsvarende mandligt personel, men også at der ikke bliver trukket sådanne grænser, at det kvindelige personel kun får adgang til de lavest lønnede og chargemæssigt lavest placerede grader, og at der også for dette personel åbnes gode muligheder for advancement. Det vil også være af stor betydning, at der bliver så nær tilknytning som muligt mellem det militært ansatte kvindelige personel i de forskellige værn og det til samme værn knyttede kvindekorps af frivillige kvinder. I krigstilfælde skal disse to kategorier arbejde på lige fod sammen. De frivillige korps vil da danne en udmærket baggrund for rekrutteringen til militæransættelsesstillingerne, ligesom de ansatte kvinder, der af en eller anden grund vil opgive deres militært ansatte stilling, vil kunne bevares for forsvarrets reserve, hvis de er kendt med og føler sig knyttet til det frivillige korps, sådan at de går deroveri. Der må kunne skabes en sådan undervisnings- og personeladministrationskoordinering mellem de militært ansatte kvinder og de militære kvindekorps, at den her omtalte nære tilknytning kan skabes, og jeg tillader mig at henstille til den højtærede forsvarsminister at tage dette under overvejelse.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 9. december, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 13. januar 1960 i Bagdad afsluttet handelsoverenskomst mellem Danmark og Irak.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om de offentlige grønlandske kasser.

3) *Fortsættelse af første behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1961 til 31. marts 1962.

Mødet hævet kl. 15³⁵.

9. møde.

Fredag den 9. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af 6. d. m. meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 1. oktober 1951 i København undertegnet venskabs-, handels- og søfartstraktat mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater.

Udvalget angående forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 1. oktober 1951 i København undertegnet venskabs-, handels- og søfartstraktat mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til ved forelæggelsen af denne traktat at fremkomme med nogle generelle betragtninger om de økonomiske forbindelser mellem Danmark og USA.

[Udenrigsministeren.]

Samhandelen mellem de to lande har i årene efter krigen taget et betydeligt op-sving, og USA er i dag en af vore største handelspartnere. I 1959 eksporterede Danmark således for ca. $\frac{3}{4}$ milliard kr. til USA, medens vor import i samme periode beløb sig til ca. 1 milliard kr.

Der er fra dansk side et ønske om, at denne udvikling i samhandelen fortsætter, således at Danmark i stigende grad kan komme ind på det amerikanske marked med de danske produkter, både landbrugsprodukter og industriprodukter. Tilsvarende ser vi gerne, at USA øger eksporten til Danmark.

Selv om den danske eksport til USA er steget væsentligt i årene efter krigen, er det dog ikke ensbetydende med, at der ikke er problemer forbundet med den danske eksport. Danmark er meget interesseret i at kunne forøge eksporten af landbrugsprodukter, og netop på dette område støder den danske eksport på vanskeligheder ikke alene i form af told, men også i form af kvantitative restriktioner. USA opretholder således fortsat restriktioner på importen af så vigtige danske eksportvarer som smør og ost. For industriprodukternes vedkommende er det særlig toldspørgsmål, der skaber vanskeligheder. Efter amerikansk lovgivning kan myndighederne i visse tilfælde gribe ind over for importen, når denne truer en amerikansk industri, og myndighederne har ved flere lejligheder grebet ind for at bremse importen ikke alene i form af øget told, men også ved indførelse af kvantitativ regulering. Dette skaber en usikkerhed i danske eksportørkredse, der har vanskeliggjort eksportfremstød på det amerikanske marked.

USA er i årene efter krigen gået ind for en liberalisering af handelen. Et af formålene med den storstilede bistand, USA igennem Marshallhjælpen ydede til Europas genopbygning, var således at skabe større frihed i verdenshandelen. I efterkrigstidens amerikanske udenrigspolitik står Marshall-

hjælpen som et markant udtryk for amerikansk forudseenhed og generøsitet, og gennem den økonomiske udvikling i Europa, der blev sat i gang af de amerikanske hjælpeydelse, er Danmark og de andre europæiske lande kommet økonomisk på fode.

Danmark har i konsekvens af denne udvikling afskaffet den handels- og valuta-mæssige diskrimination, der i en årrække opretholdtes over for dollarområdet på grund af betalingsbalancevanskeligheder. Det er mit håb, at man også fra amerikansk side vil bestræbe sig på en liberalisering af sine egne bestemmelser vedrørende adgangen til import, ikke alene for så vidt angår industrivarer, men også for landbrugsvarernes vedkommende.

I det økonomiske samarbejde mellem Danmark og USA spiller skibsfarten og luftfarten en væsentlig rolle. Fra dansk side tillægger vi det afgørende betydning, at der gives disse to erhvervsgræne rimelige arbejdsvilkår i den internationale konkurrence. Det er derfor et dansk ønske, at der sker en bekæmpelse af de beskyttelses- og subsidieringstendenser, som har været fremherskende i de senere år, således at der kan gennemføres og sikres en større frihed end den, der råder i dag. Dette vil gøre det muligt for Danmark at opnå de fordele, som vi mener os berettigede til i kraft af vor konkurrenceevne.

Den restriktive amerikanske politik og særlig den såkaldte 50 pct.-klausul har været til skade for dansk skibsfart. På lige fod med andre vesteuropæiske skibsfartsnationer nærer Danmark det ønske, at USA lempet sin politik på dette område for derigennem at bidrage til en bedre udvikling inden for den internationale skibsfart.

Jeg er overbevist om, at den foreliggende traktat mellem Danmark og USA vil bidrage til at styrke det gode forhold mellem de to lande og derigennem også bidrage til at løse de problemer, jeg har nævnt. På et tidspunkt, hvor så store anstrengelser vies

[Udenrigsministeren.]

gennemførelsen af de europæiske markedsdannelse og løsningen af de europæiske integrationsproblemer, tillægger jeg det overordentlig stor betydning, at forholdet til USA styrkes og udbygges. Kun herigenem kan det lykkes at nå til tilfredsstillende resultater.

Traktaten, der er baseret på principperne om national- og mestbegunstigelsesbehandling, giver ikke amerikanske statsborgere rettigheder, som de ikke allerede faktisk nyder her i landet som følge af den gældende retstilstand, og den vil ikke gribe ind i bestående dansk lovgivning. Hvor traktatens bestemmelser angår forhold, der i forvejen er reguleret ved internationale aftaler som Den almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel (GATT) og Overenskomsten om Den internationale Valutafond, er bestemmelserne affattet i overensstemmelse med disse og vil ikke påføre Danmark forpligtelser ud over de bestående.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til forslaget, skal jeg fremhæve, at traktaten indeholder bestemmelser, der er sædvanlige i moderne handelstraktater, således bestemmelser til gensidig sikring af de to parter statsborgeres og selskabers rettigheder og interesser, om udøvelsen af handels- og erhvervsvirksomhed og om erhvervelse og beskyttelse af fast ejendom, løsøre og industrielle ejendomsrettigheder.

Desuden indeholder traktaten regler vedrørende skibsfart, som hjemler de to landes skibe national- og mestbegunstigelsesbehandling i en række henseender.

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, har det amerikanske senat taget forbehold vedrørende udøvelse af visse former for professionel virksomhed af offentlig karakter, hvilket i praksis især vil sige lægevirksomhed. Dette forbehold er begrundet i ønsket om ikke at gøre indgreb i de amerikanske enkeltstaters kompetence på dette område. Den danske regering har anerkendt forbeholdet ved note af 26. januar 1960, der er optrykt som bilag til forslaget til folketingsbeslutning.

Initiativet til indgåelse af en ny traktat til afløsning af den hidtil gældende konvention af 1826 udgik fra amerikansk side i 1950 som et led i USAs bestræbelser for at

modernisere landets venskabstraktater ved med en række lande at indgå traktater, der alle bygger på de samme generelle principper om mestbegunstigelses- og nationalbehandling. Sådanne traktater har USA efter 2. verdenskrig indgået med bl. a. Tyskland, Nederlandene og Italien.

Traktaten blev undertegnet den 1. oktober 1951, og De Forenede Staters senat har den 21. juli 1953 givet sit samtykke til ratifikation af traktaten. At der ikke på et tidligere tidspunkt for det høje ting er blevet fremsat forslag om samtykke til ratifikation, skyldes, at man fandt det tilrådeligt ikke at tage skridt til ratifikation af traktaten med de deri indeholdte skibsfartsbestemmelser, før den mellem danske rederier og den amerikanske regering verserende skibserstatningssag i forbindelse med anvendelsen af danske skibe i allieret tjeneste under 2. verdenskrig var bragt til afslutning, ligesom man fandt det hensigtsmæssigt at afvente en afklaring af spørgsmålet om de europæiske markedsdannelse.

Da skibserstatningssagen imidlertid er bragt til en for Danmark tilfredsstillende afslutning og en vis afklaring af de europæiske markedsproblemer har fundet sted, finder jeg det ønskeligt, at der nu fra dansk side tages skridt til at gennemføre ratifikationen af traktaten.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 13. januar 1960 i Bagdad afsluttet handelsoverenskomst mellem Danmark og Irak.

(Første behandling findes i tidenden sp. 100).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Da jeg på grund af uopsættelige embedsforretninger ikke kunne være til stede ved førstebehandlingen, vil jeg gerne nu takke for den venlige modtagelse, forslaget fik.

Jeg kan bekræfte over for det ærede medlem hr. Jørgen Jensen, at de i overenskomsten nævnte varer er de varer, som